

BORGARTING LAGMANNSRETT

Barne- og likestillingsdepartementet	323.00
Arkivnr.:	29/9-08
Dato:	2008/02/06 - 072
Saksnr:	

Dok 3

Barne- og likestillingsdepartementet
Samlivs- og likestillingsavdelingen
Postboks 8036 Dep.

0030 OSLO

Deres referanse

200802106-/ELUS

Vår referanse

08-143654ADM-BORG

Dato

25.09.2008

HØRINGSBREV OM BARNELOVUTVALGETS FORSLAG TIL ENDRINGER I BARNELOVEN

Jeg viser til departementets høringsbrev av 9. mai 2008. Høringsfristen er i brevet satt til 1. september 2008. Vi er senere gjort kjent med at fristen er forlenget til 1. oktober 2008.

De uheldige sidene ved opplegget av høringen i denne saken blir tatt opp i et eget brev til departementet. I det følgende vil jeg på vegne av Borgarting lagmannsrett kommentere de sentrale materielle spørsmål som er gjort til gjenstand for høring.

Saker etter barneloven utgjør en betydelig og økende del av domstolenes portefølje av sivile saker. Kompleksiteten er også økende. Dette gjelder også for lagmannsrettene. Karakteristisk for mange av disse sakene er at konfliktnivået mellom foreldrene er høyt. Dette følger for så vidt allerede av at de ikke har latt seg løse i minnelighet under saksforberedelsen for tingretten. I mange saker står konfliktnivået i sammenheng med personlighetstrekk hos den ene eller begge av foreldrene. I andre saker ser vi at konfliktnivået ikke blir mindre selv om begge foreldre har de nødvendige personlige forutsetninger for å kunne ta hånd om barnet eller barna, både i forbindelse med daglig omsorg og i forbindelse med samvær. Viljen til å ta opp avgjorte saker på ny er betydelig. Uansett hvor detaljerte ordninger som blir avtalt eller fastsatt, vil det alltid være en grenseflate hvor det er rom for konflikter i forholdet mellom partene. Det er derfor sentralt at regelverket i størst mulig utstrekning åpner for robuste og varige løsninger som ikke oppmuntrer til nye prosesser. Hensynet til forutberegnelighet – først og fremst for det eller de barn saken gjelder – må stå sentralt. Det er også grunn til å understreke at hensynet til likestilling mellom foreldrene ikke må overskygge det grunnleggende hensynet til barnets beste. Det kan synes som om enkelte av mindretallsforslagene i utvalgsminnstillingen ikke har lagt rett vekt på dette forholdet.

Ut fra disse generelle utgangspunktene kan jeg i det alt vesentlige gi min tilslutning til endringsforslagene der hvor det er enstemmighet i utvalget, og til flertallsforslagene der hvor det er dissens.

Postadresse
Postboks 8017 Dep, 0030 Oslo

Kontoradresse
Keyzers gate 13, Oslo

Sentralbord
21 55 80 00

Telefaks
21 55 80 38

Saksbehandler
Marianne Bakkeløkken

Telefon
21 55 80 01

Bankgiro

Ekspedisjonstid
0800-1545 (1500)

Organisasjonsnummer

Internett/E-post
<http://domstol.no/borgarting>
borgadm@domstol.no

Jeg er således enig med flertallet i at det ikke er tilstrekkelig grunn til å endre bestemmelsen om foreldreansvar i barneloven § 35, og kan gi min tilslutning til den begrunnelse som er gitt.

Utvalgets flertall foreslår at domstolene skal kunne avsi dom for delt bosted uavhengig av enighet mellom foreldrene. Det er vanskelig å se noe reelt behov for en slik regel. Delt bosted forutsetter en utstrakt grad av samarbeid mellom foreldrene. Dersom de ikke er enige om utgangspunktet, er det vanskelig å se hvorledes de vil kunne samarbeide om en slik ordning på en måte som vil være til barnas beste. Her er jeg enig med de betenkeligheter mindretallet gir uttrykk for. Risikoen for at en slik ordning vil generere nye saker, og således være prosessdrivende, anser jeg som betydelig. Jeg tror også at norske dommere flest vil være uhyre varsomme med å avsi dom for en slik ordning dersom den ikke er ønsket av begge parter. Jeg kan således ikke se tilstrekkelig grunn til å gjøre endringer i barneloven § 36 på dette punkt. Det kan imidlertid være grunn til å vurdere en språklig endring av andre ledd, slik at ordlyden tilsvarer første ledd første punktum. Det er valget mellom foreldrene bestemmelsen gjelder, ikke at barnet skal bo hos en av dem i motsetning til at det skal bo hos begge. Bestemmelsen bør lyde:

Er foreldra usamde, må retten avgjøre kven av dei barnet skal bu fast hos.

Hvis det skal åpnes for en adgang til å avsi dom på delt bosted uavhengig av enighet, må det i det minste fremgå klart at dette krever særlige grunner, slik flertallet også foreslår, og det bør fremgå atskillig klarere av proposisjonen enn av utvalgsinnstillingen at det dreier seg om en snever unntaksregel som bare er tenkt anvendt i helt spesielle tilfeller, gjerne eksemplifisert.

Når det gjelder bostedskompetansen, kan det synes som om det er manglende samsvar mellom flertallets forslag til endringer av § 40 og begrunnelsen for dette, idet flertallet bare drøfter flytting innenlands på side 57-58 i komitéinnstillingen, mens forslag til ny lovtekst er generelt og altså omfatter flytting både innenlands og utenlands. Jeg kan ikke se at flytting utenlands er tatt opp andre steder i forslagene til lovendringer. Det bør fremgå om det skal være forskjellige regler for flytting innenlands og utenlands, og hva forskjellen i tilfelle skal gå ut på.

En ordning som er blitt valgt og fortsatt vil bli valgt i svært mange tilfeller, er delt foreldreansvar og fast bolig hos den ene. Det kan ikke være tvilsomt at en regel om enighet om eventuell flytting, slik flertallet foreslår, vil være prosessdrivende. En slik bestemmelse vil også innføre uheldige og antakelig uakseptable begrensninger i handlefriheten for den foreldrene som barnet bor hos. Å innføre kriteriet "vesentleg vanskeligare" og et unntak for de tilfeller der det er best for barnet å flytte, vil ikke være prosessdempende, snarere tvert imot. Å åpne for særskilt rettslig avgjørelse av flyttespørsmålet også under forutsetning av at spørsmålet ligger under bostedskompetansen, slik utvalgets første mindretall går inn for, vil antakelig være like prosessdrivende som flertallets forslag. Etter dette er det min klare oppfatning at ordningen bør være som foreslått av utvalgets andre mindretall. Å innføre en varslingsregel fremstår som hensiktsmessig, og den annen part må da være godt nok hjulpet med de sanksjoner eksisterende regelverk gir anvisning på.

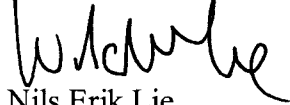
Når det gjelder flertallets forslag til tilføyelser i § 40 bør det antakelig også – dersom dette alternativet legges til grunn ved det forestående lovarbeidet – komme klarere frem at bestemmelsen i andre ledd bare gjelder ved felles foreldreansvar.

Jeg kan gi min tilslutning til flertallets forslag til endringer i barneloven § 43 og til begrunnelsen for disse.

Forslaget til ny § 64 a er etter mitt syn uheldig og prosessdrivende, og bør ikke vedtas. Det kan neppe være tvilsomt at terskelen for å gå til sak vil bli atskillig lavere dersom man på forhånd vet at omkostningsrisikoen i forhold til motparten er liten. De forbehold som er tatt inn i forslaget, kan ikke forventes å ha noen dempende effekt på prosesslysten.

Jeg er i tvil om den praktiske rekkevidden av forslaget til endring i barneloven § 65. Det må antas at namsmennene vil ha atskillige betenkeligheter ved å skulle bistå med fysisk gjennomføring av samværsretten. På den annen side må det antas at risikoen for slik gjennomføring vil kunne bidra til at partene lettere samarbeider i nødvendig utstrekning. Det er fra min side intet å bemerke til at bestemmelsen blir endret som foreslått.

Med vennlig hilsen

Nils Erik Lie
Førstelagmann

Gjenpart: Domstoladministrasjonen